

DIARI CATALÀ

POLITICH Y LITERARI

ANY III.

BARCELONA.—DISSAPTE 19 DE FEBRER DE 1881.

554.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er—SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.—Barcelona, un mes 5 rals. | Fora, un trimestre, 20 | Extranger, (unió postal) trimestre 40

SANTS DEL DIA.—S. Mansuetu bisbe y S. Alvaro de Córdoba cfs.—QUARANTA HORAS.—Sant Gueufate.

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funció per avuy dissapte 47 de abono.—Torn impar.—A benefici de la primera bailarina Senyoreta Laurati. 1.ª la preciosa òpera en 3 actes **La Maggiorana**. 2.ª Espronç d'un escollit divertiment de ball compost per lo senyor Moragas titulat **Las Napeas**, en lo que la beneficiada lluirà sas estraordinàries facultats.—Entrada 1 pesseta.—A las 8.

Nota.—Demà tard: **Adriana Angot** y per última vegada en dia festiu lo grandios ball de espectacle **Clorinda**, y per la nit **La Maggiorana** y ball.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Diumenge, 20.—56 d' abono.—Torn par.—Per la tarde: **El Registro de la Policía**.—Entrada 2 rs.—A las 3.

Per la nit, **Mignon**.—A las 8.—A 6 rals; quint pis 4.

Lo dimars benefici del coro d' homes.

TEATRO DEL CIRCO.—Avuy no hi ha funció per tenir lloch lo ball de màscaras.—Se despatxa per las funcions de demà.

TEATRO ROMEA.—Societat Latorre.—Funció per avuy divendres. Lo drama en 5 actes **¿Quién es ella?** y la pessa **Escurrir el bulto**. Entrada à localitats 3 rs. id. 2.ª pis 2 rs.—A las 8.

Funcions per demà diumenge. Tarde: Lo drama català en 4 actes **Joan Blancas**.—Nit: la preciosa comèdia en 3 actes **Las modas** y la pessa Castellana **La campanilla de los apuros**.

Se despatxa en contaduria.

Lo diliuns propvinent à benefici de donya Clotilde Perez, lo drama en 4 actes **La fuerza de la Conciencia** y la pessa **Todo por el arte!**

Se despatxa en contaduria.

TEATRO DEL ODEON.—Diumenge tarde y nit, espèctacle nou y estraordinari, en lo que hi penrà part lo inimitable **HOME DE FERRO** quals difícils y arriscats treballs li han valgut ser condecorat per la Reina d' Inglaterra. Per una sola vegada tarde y nit, lo drama nou en 5 actes, **Los hugonotes, ó la noche de San Bartolomé**. Se presentarà per una sola vegada **L' home de ferro** a executar los treballs mes difícils de son repertori, y la molt divertida comèdia en 2 actes, **Un cambi de ministeri**.

BON RETIRO.—Funció per demà diumenge, per la tarde, **La inquisicion por dentro** y **La Espulsion de los jesuitas**.

TEATRO ESPANYOL.—Demà diumenge.—Última representació del drama bíblic de gran aparato en 5 actes y vuit quadros titulat **La creacion del mundo y el diluvio universal** y la pessa **Lo que 's veu y lo que no 's veu**.—Entrada 12 quartos.—A las 3.

Per la nit: à benefici de donya Dolors Ricart Lo drama en 3 actes **El nudo gordiano** y la pessa **Lo que 's veu y lo que no 's veu**.—Entrada general 3 rs. id. al paraís 2 rals.—A las 8.—No hi haurà safata.

CIRCO ECUESTRE BARCELONES.—Plassa de Catalunya.—Menageria Oriental.—Exposició Zoològica.—Fieras, micos, cabras y gossos sabis.—Funció per avuy.—Entrada 2 rs.—A las 8. Demà diumenge dues variades funcions.

SKATIN RING.—En lo teatro del Bon Betiro.—De 2 á 5 y de 8 á 12 sessió de patins.—Entrada 2 rals.

PARTICULARS.

L' EURA.—En lo Restaurant del Café de París de 9 á 11 de la nit se admeten suscripcions segons las bases que 's posarán de manifest, pera la Cabalgata y los dos balls de màscaras que tindrán lloch en lo local conegut per Cassino Imperial, Ronda Sant Pau, 14, lo Diumenge y Dimars de Carnaval.

SOCIETAT CATALANA D' AMICHS DE LA ENSENYANSA LAICA.—**Gran ball particular de Màscaras** que tindrà lloch en lo Teatro Romea la nit del 24 del corrent à benefici dels estudis que se estableixen.

Les condicions d' abono de aquest ball son las següents: 20 rals acció de 1 bitllet de caballer y tres de senyora per los senyors suscriptors.

Punts de suscripció: Llibreria Espanyola, Rambla del Centro.—Sombrereries: de Pont, Tres-llits, 4; de Lostau, Passatje Bacardí; de Juvé Fernando VII, 33.—Peluquerias: Americana, Plá de la Boqueria; de Bertran, Sant Pau; de Trullols, Fernando VII, de Matas, (Gracia), Major, 34, 1.ª y en la Administració de dit Teatro, de 8 á 10.

SOCIETAT LATORRE.—Teatro Romea.—Lo brillant y sorprendent èxit que han obtingut los Grans Balls Particulars de Màscaras, disposats per dita Societat en lo present Carnaval, han decidit à la Direcció à donar un tercer **GRAN BALL DE MÀSCARAS EXTRAORDINARI** que tindrà lloch lo proxim dimars 22 del corrent en los Salons del Teatro Romea.

La Societat dedica aquest ball en honor à las màscaras premiadas en los anteriors, en obsequi à las quals, se augmentaran los adornos del Saló de descans, prenenthi part ademés de la orquesta, la **Brillant Banda d' Artilleria**.

Las condicions d' abono d' aquest ball son à tenor de las anteriors, 16 rs. la acció d' un bitllet de caballer y tres de senyora per los senyors suscriptors.

Punts de suscripció.—Litografia y Confiteria del Liceo, Rambla del Centro, 10.—Sombrereries: de Juvé y Tanganel·li.—Peluquerias: de Pepe, Bertran, Dos amigos, Godina y Contaduria del Teatro Romea.

Reclams.

LA EMPERATRIZ

3 Escudellers Blanchs 3

GRAN PASTELERIA

DE

ROMAN AMAT.

Acaba d' obrirre en lo carrer de la Corribia, número 21, ab gran assortit de pastas y grageas de totas classes y gustos.

HERPES

sarna, escrófulas, y demás humors, així interns com externs. No descuydar que 'l Rop antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únic que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vejis lo prospecte.—Unich deposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO

Llibreria 13, y sucursal Escudellers, 56.

Se tenyeix y renta la roba de caballer ab tota perfecció. Especialitat en tenyir tota classe de sederias.

Llibreria, 13, y Escudellers, 56.

RELLOTJES

de butxaca de metall blanch, plata y or de lley. Máquinas garantidas per 5 anys, desde DOS DURROS un. BASAR PARISIEN, 35, Rambla Centro, 35, al costat del Passatje Bacardí.

PERE GUSTAVO.

Natural de Paris, professor de Francés, Inglés, Italià y Arabe.—16, Tapineria, 16.

VENEREO

Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri copaiava ni altres preparacions perjudicials, per medi del ALXEROP ANTI-VENEREO DEL DR. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; 'l venereo, en fi, en totes las sevas formes, per crònic que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Veixis lo prospecte.—Dirigir-se al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

VINS PURS. A 12, 14, 16 y 18 cuartos l' ampolla, se serveix á domicili. La Vinya de la costa, Montesion, 21.

LO XIU... XIU...

SEGONA EDICIÓ.

Humorada en un acte, estrenada ab brillant èxit en lo teatro Catalá.

Parodia de **Lo dir de la gent,**

PER

JOAN MOLAS Y CASAS.

Se ven al preu de **DOS RALS** en las llibrerías de Puig, Texidó y Parera, Lopez, Mayol, Verdaguer y altres, kioskos de la Rambla y en lo mateix teatro Romea.

50 TAPINERIA 50

CAMISAS Á MIDA.
carrer Pelayo,
n.º 30 frente 'l
carril de Sar-
ria. Despatx de 8 á 12 y de 3 á 7.

PERA BALLS DE CARNAVAL

LA CAMELLIA.

Gran assortit de flors de última novetat pera trajos de senyora, y un notable assortit de arbustos y plantas per saló.

Carrer del Bisbe, 4.

Secció d' economia DOMESTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d' ahir.

Carns, despullas y tecino, sense variació.

Pescaterias.—*Mercat del dematí.*—Assortit de llagostins que 's yenian de 5 á 6 rals la tessa, calamarsos y pagell à 5, llus à pesseta, mòllarás y llubarà à 21 quartos, molls y cipia à 22, com també las lluernas; rap à 18, saítò à 16, sardina à 14, rexada à 12, y pops à 9.

Mercat de la tarda.—Assortit com 'l matí y regint mes ó menos identichs preus.

SUSCRIPCIO

A FAVOR DELS AUTONOMISTAS QUE ESTÀN SUFRINT CONDEMNA EN LOS PRESIDIS D'ÀFRICA.

Alguns amichs nostres, federalistes, han tingut la bona idea de iniciar una suscripció per aliviar la sort dels correligionaris que per motius politichs van ser portats als presidis de la costa d'Africa, y segueixen en ells per haberse negat sempre á posar sa firma á una petició d' indult, y 'ns han manifestat son desitx de que 'l DIARI CATALÀ la prengui com á cosa seva.

Ab molt gust accedim á la indicació dels nostres amichs, y desde avuy obrim la suscripció en l'Administració del DIARI CATALÀ. En los temps actuals en que tan poch abunden los caràcters y en que l' excepticisme s' ha apoderat de la política, los que saben arrostrar totes las conseqüencies dels seus actes son dignes de respecte y simpatia.

Obrim la suscripció ab tant mes gust, en quan la idea de la mateixa ha sigut inspirada, sens dubte, pe 'l brindis del senyor Figueras en lo convit del Tivoli. Aixis demostrarérem, que nosaltres que hem combatut y seguirérem combatint las tendencias que va mostrar l' ex-president de la República Espanyola, sabém secundar lo que creyem digne y oportú de son discurs; que nosaltres que no tenim inconvenient en posar en evidència als que fent de guerreros dinan ab tothom y jugan á conspiracions sempiternas, sabém aquilatar la forsa de voluntat y energia de caràcter dels que la mostren en la desgracia, sens voler averiguar si 's trovan en ella per sos mèrits ó per sos errors.

Supliquém als nostres amichs y corresponents de fora de Barcelona que vulguin secundar la suscripció, nos remetin lo producte en lletras del Giro mútu o de fácil cobro, ó bé en sellos de correu si no tenen altre medi.

A continuació van las llistas de suscripció, que seguirérem publicant, debent advertir que ab fetxa d' avuy girém ja una lletra de 500 pessetas al objecte de que l' alivio dels presos sigui lo mes prompte possible.

Los noms dels suscrits avuy y las cantitats perque s' han suscrit, son las següentes:

	Ptas Cts.
Joan Tutau.	100
J. Pellicer.	10
M. Wherle.	10
Frederich Castells.	5
Baldomero Roura.	10
V. Almirall.	10
E. Litran.	5
Un autonomista pactista.	1
P. Sacases.	1
A. Rabassa.	10
V.	10
C. Montserrat.	10
P. M. Ravellat.	3
A. Ravellat.	3
C. Roure.	3
Un autònomo.	3
J. Tomás.	1'50
J. M. Vallés y Ribot.	10
J. Nel-lo y Camps.	5
I. Ribas.	2
Frederich Alentorn.	5
L. Pons.	1
R. Gramunt.	1
Ll. Ardid.	1
J. V.	20
Total.	245'50

Secció de Noticias

BARCELONA

SESSIO DEL AJUNTAMENT.

Prop de las quatre eran quant s' obri ahir tarde la sessió del Ajuntament baix la presidencia del senyor Arcalde accidental se-

nyor Pujol y Fernandez, assistinti un escàs número de regidors.

Llegida com de costum l' acta de la sessió anterior, sigué aprobada.

Lo senyor Fontrodona demanà la paraula reclamant que 's dengues preferència á la qüestió dels terrenos de la ex-Ciutadella, llegintse ab tal motiu un dictámen de la comisió respectiva, en lo qual se declara ab forsa executiva la rescissió del contracte ab don Joseph Xiró, efectuantse en lo plasso fixat la entrega del terreno del nou quartel al ram de Guerra.

Oberta la discussió sobre 'l referit dictámen no hi hagué ningú que demanes la paraula y per lo tant s' aprobà.

Se llegiren y aprobareu alguns dictámens d' interès particular, entre ells un referent á la provisió de la vacant d' aussiliar en una de las escolas municipals de noyas, al qual s' hi proposaren dues esmenas, una del senyor Alier y 'l altra del senyor Soler y Català.

A fi de que la comisió respectiva se possés d' acort, se suspengué la sessió per 15 minuts.

Reanudada altre cop, lo senyor Fontrodona declarà que la comisió no admetia la esmena del senyor Alier y si la del senyor Soler y Català.

Ab tal motiu se promogué una llarga discussió, perdentse llastimosament lo temps fins que resultà aprobat lo dictámen.

Se llegí altre dictámen referent á la designació dels individuos que han de formar lo tribunal de oposicions pera provehir la plasa de oficial segon de la secció d' obras públiques del Ajuntament, vacanta per renúncia del senyor Adrià Margarit.

Dita comisió la forman los senyors Jumá, Flaquer y Fontrodona, habentshi afegit per medi d' esmenas presentadas al dictámen als senyors Coll y Pujol y Pujol y Fernandez.

Se llegiren després una infinitat de dictámens de interès particular, resultant al fi la sessió monòtona y pesada. S' aixecà á un quart de vuyt.

A «La Publicidad.»—En lo nostre número de ahir degué trobar lo nostre colega la contestació á la pregunta que dirigia á la comisió qu' entén en lo projecte de monument á n' en Pau Claris.

Ja comprenderà 'l nostre apreciat colega, en son bon criteri, que la part que podríam dir preliminar de dit projecte exigeix certas formalitats que no permeten dur la pressa que tothom, públich y comissió, desitxaria.

Un projecte no 's fa aixís com aixís. Ab tot aquest ja està en poder de la Comissió que s' ha de reunir aquest vespre, y are creyem que 'ls treballs podrán anar ab mes activitat.

La interpellació del colega 'ns ha satisfet; puig demostra 'l desitx que hi ha de que 'l monument á n' en Pau Claris siga un fet com més aviat millor.

Mes aiguas.—S' ha constituit en aquesta ciutat ab lo titul de *Sociedad general anónima de aguas de Barcelona, ladera derecha del Besós*, una societat que, com indica son nom, té per objecte portar aiguas a n' aquesta ciutat.

Setmanari nou.—Hem vist lo primer número del nou setmanari. *La Tremontana* que avuy ha sortit á llum, y tan per lo ameno y chispeant del text com per la intencionada làmina, estém segurs que mereixerà lo favor del públich.

Ball de la Societat Romea. Lo que va darse avans d' ahir en lo teatro del mateix nom v' estar animadissim, é hi va regnar l' órdre mes complert. Acabada la primera part, tingué lloch lo certamen, baix lo següent resultat: *Reina del ball*, un trafo d' aquell de satí blanch ab puntes y cintas

verdas. A la senyoreta premiada se l' hi vā dar una flor artificial ab un magnific llās que duya brodat lo nom de la Societat y la feixa. Premis: un trajo de calabrés, un guerrier, un conill, un calendari americà y un oficial d' exèrcit. Accéssits: una alegoria del Istme de Suez; un trajo de cucurutxos imitant alfombra; un soldat del primer imperi, y un contrabandista. Ademés cridaban la atenció uns traços de cuineras francesas, un de llebre, una estrella, un arlequí, un de trovador y un mäcer que ja habian sigut premiats. Los programas representaban un arlequí en forma de copa ab gelat.

Lo ball acabà á las cinch de la matinada. Guardém lo felicitar á la direcció, per després de darse lo tercer ball pe l' que s' están fent molts preparatius, segons tenim en-

Vetllada literaria.—La que ahir se celebrà en l' «Ateneo Barcelonés» sigüe molt concorreguda, si s' té en compte que solsament debia donarshi una simple lectura de un poema del senyor don Joseph Velarde, titulat «Fernando de Laredo.» Lo senyor Jaumeandreu ab bona entonació verificà la lectura, essent interromput varias vegadas per los aplausos de la concurrencia; també foren aplaudidas unas décimas del mateix autor que llegí després, las quals son bastant filosòficas y ben rimadas.

Acte de salvatjisme.—Avans d' ahir á dos quarts de set al sortir las trevalladoras de las fàbricas, un grupo d' aquelles que, segons sembla ja seguia darrera d' una altra companya de trevall la insultaban del modo mes indecorós; al arrivar al carrer de las Carretas, y en la escala ahont viu la insultada, la atropellaren quatre del grupo que habem dit, arribant al extrém de ferirla ab las burxas del trevall en distintas parts del cos, de quals feridas una es de molta gravetat. La causa, segons sembla, fou la de no estar associada com elles. La atropellada segueix grave y l' assumptio creyem que está en mans del tribunal de justicia. Quan arriverà la civilisació fins á certa gent indigna de anomenar persona?

En lo Centre Aribau.—Lo 21 del present mes tindrà lloch en aquest Centre un ball de màscaras extraordinari, ab certamen, en lo que hi figuraran tres premis: una flor natural, una fulla de llorer de plata y una de roure, de plata també. Entre lo programa compost d' escullidas pessas, hi figura l' estreno d' un vals á tota orquestra, dedicat al mateix Centre, pe'l jove pianista del mateix don Marcelo Daniel.

Ovació al mestre Rubinstein.—Ahir al sortir del teatre del Liceo, ahont lo reputat artista doná son últim concert, fou objecte d' una entusiasta ovació per part de numerosissim públich que, apesar de lo avansat de la hora omplia la Rambla del Centro, y acompañat fins á son allotjament en mitx de las mes calurosas aclamacions.

Desgracia.—D' una sensible desgracia ocorreguda ahir á quarts de dotse del demati, tenim que dar compte avuy als nostres lectors.

Passaba per la via de Mataró, aprop de Badalona, una dona de mitxa edat, quant al ser ja en lo pont de ferro sobre l' Besós, vegé que precipitatadament derrera seu baixaba l' tren de Fransa. La pobra dona quedà tant sorpresa al veures al mitx del pont y ab lo tren tan pròxim, que no tingué esma de moures del lloch ahont passaba per pór de caurer al riu. Vacilant sobre quin partit debia pendre, l' atrapà l' tren, arrollantla per un bras y causantli las contusions y fracturas que son de suposar en tot lo cos. Per fortuna l' tren parà y á n' aquesta circumstancia s' degué que no quedés destrossada allí mateix. No obstant, segons notícias sembla que la pobra dona està sense esperansas de vida.

Benefici.—Aquesta nit, segons està anunciat, se verificarà en lo teatre Principal lo benefici de la primera bailarina senyoreta Laurati, la qual estrenarà després de la opereta *La Maggiorana*, un escullit divertit de ball cospost exprofes per lo coreógrafo senyor Moragas.

La Instrucció en Port-Bou.—Entre l's socios del Liceo Portbouense pren molt peu la idea de celebrar conferencias públicas á fi de donar tot l' impuls que pugan á la Instrucció y Progressos del sige en aquella moderna població.

No podém menos de felicitar á dits senyors per son acertat pensament.

Curs de la cabalgata en projecte.—Segons se diu, lo curs de la projectada cabalgata que deu verificarse lo diumenge de Carnaval, serà lo següent: Plassa mercat de Sant Antoni, com punt de partida concebut per la autoritat municipal, carrer de Sant Antoni Abad, plassa del Centre, plassa del Padró, Carme, Ramblas de Sant Joseph y del Centro, Fernando, plassa de San Jaume, Jaume I, Princesa, Bora del Rech, Frente la Aduana, Encants, Fusteria, Amplia, plassa de Medinaceli, Dormitori de Sant Francesch, Ramblas de Santa Mònica y del Centro, Hospital, Padró, Sant Antoni Abad, Ronda de Sant Antoni, terminant en lo punt ahont degui verificarse lo ball que s' prepara.

Furt.—De una fàbrica de filats situada en lo barri de Hostafrancs, foren robats ahir sis parells de gallinas y sis de coloms.

Caiguda.—A conseqüencia d' una caiguda suferta en lo Rebaix del Moll, se causá ahir un home varias contusions al cap y esquena, tenint de ser aussiliat en la Arcaida de la Barceloneta.

Aussiliats.—En las casas de socorro á carrech dels Amichs dels Pobres, se aussiliaren ahir als subjectes següents: un vell atacat de un accident; un noy ab dues feridas de punxò; un home ab una mossegada de gos en lo bras dret y una noya ab luxació de la espalla.

Corporacions.—En lo Ateneo Industrial de Catalunya, lo diumenge pròxim 20 del corrent, á las 10 y mitxa del matí, donarà una conferencia l' sòci don Francisco Nacente, disertant sobre l' tema «L' agricultura sense la industria y comers sumergeix los pobles en la miseria y envilement.»

Academia de ciencias mèdicas.—Lo propassat dijous comensà la discussió d' un nou tema, referent á estenosis de la laringe e indicacions de la traqueotomia. — Dissertà l' Dr. P. Esquierdo y parlà també lo Dr. Sojo. — La discussió terminada en la sessió anterior, fou, com diguerem, importantissima, puig ademés de sostenirla á gran altura tots los que hi prengueren part, Doctors Valls, Cirera, Castells (M.), Palau, Cardenal y Sojo, acabà ab un magnific resumen que feu ab gran brillants lo Dr. Robert, president de la citada Academia.

Ateneo Barcelonés.—Aquesta nit, á la hora de costum, celebrarà sessió pública la secció de Industria del «Ateneo Barcelonés» per seguir lo debat del tema, possat á discussió, fent us de la paraula perra consumir torn l' senyor don Eusebi Corominas Cornell.

Noticias de Gracia.—*Escoles lèyicas.*—Lo dia 1 del mes pròxim, s' obrirà en Gracia y en lo carrer de Torres, lo primer establecimiento d' ensenyansa lèyica en la vella vila. La iniciativa de la institució l' ha tinguda la societat obrera de mestres de casas.

Sabem que la comissió organisadora te ademés la idea de reunir una biblioteca pública.

MOVIMENT CIENTÍFICH Y ARTISTICH.

Publicacions rebudas.—Hem rebut los quaders 35 y 36 de la «Historia universal de la mujer» escrita per don Vicens Ortiz de la Puebla y editada per la casa editorial de don Joan Pons que tan favor ve merexent de públich.

Historia de los frailes y sus conventos.—Lo coneugut editor don Joan Pons ha emprès la publicació de aquesta obra que cridarà molt l' atenció del públich. Segons lo prospecte constarà de dos tomos de regulars dimensions, impresos en paper satinat de tamanyo fòlio major, en planas de dos grans columnas. Hi haurà grabats intercalats en lo text, y preciosas lámínas dibuixadas per reputats artistas. Cada reparto costarà dos rals, preu excessivament barato, atesa la importància y luxo de la publicació.

La Reforma.—Hem rebut lo número 3 del dit periòdic mensual, órgano de los dependents de comers de aquesta capital.

Secció de Fondo.

L' AUTONOMISME.

CARTAS D' UN CATALANISTA Á DON FRANCISCO PI Y MARGALL.

Carta Primera.

Permetim, amich distingit y benvolgut, que li escriguí en lletras de motllo, y tolerim que enteri al públich de una sèrie de cartas, curta ó llarga, que penso dirigirli y ab la present començo. Vaig en elles á ocuparme de qüestions que al pays tant com á nosaltres interessan, y per aixó no es d' estranyar que las entregui á la publicitat d' un diari.

La amistat ab que vosté m' honra, penso que m' autorisa á pendrem aquesta llibertat, y fins vull creure que aplaudirà ma conducta. Vosté es, com jo mateix, fill de la terra, y tan amich de la claretat com enemic de las confusions y ambigüetats perturbadoras: jo m' proposo parlar tan clar y ab tan poca confusió y ambigüetat com sàpiga y m' permetin las circumstancies que m' rodejan.

Poso l' seu nom respectable al davant d' aquestas cartas perque m' ha induhit á escriúrelas la lectura meditada del seu manifest de 28 de Janer, dirigit als valencians,

No li diré en elles res de nou, y per aixó casualment las hi dirigeixo en públich. Fent-ho aixís, si no serveixen d' altra cosa, atrevarán tal vegada la atenció d' algú cap al expressat manifest, y aixó sol seria un resultat molt mes gran de lo que tinch dret á esperar.

Pero repero que gasto massa paraulas en preàmbul, y sens allargar mes, entro en materia.

La nostra nació es una nació especialísima. Pot ser en cap altra d' Europa s' han fet tants esforços per arribar á la unificació, y á pesar de tots ells es avuy mateix la menos unificada. Nacions que fins ahir estaban dividides en moltissims Estats independents, com la Italia; regions com la Alemanya que avuy mateix no ha pogut sortir del federalisme á pesar de estar convertida en un immens quartel y de haber pres á sa rival poderosa prou canons per alsar ab son metall fós monuments que pregonin sa victoria á las generacions futures, estan molt mes unificades que la nostra Espanya.

Si després de coneugut lo fet volguessim remontarnos á averiguar la causa, no ns foras gens difícil lo trovarla. En totes las regions d' Alemanya hi ha alemanys; en totes las regions d' Italia, hi ha italians, y en cambi Espanya es un agregat de regions en cada

una de les quals hi viu una població distinta, ab son llenguatge especial, ab sa història, ab sos usos y ab son caràcter propi. Los habitants de Espanya son oficialment espanyols, pero en realitat son castellans, andalusos, vascons, aragoneses, catalans, etc., etc.

No vull ara extendrem en consideracions. Basta coneixre 'l fet pera poder treuren las conseqüències que fassin al meu objecte.

La primera es al meu entendre la de que l'autonomisme, com se diu ara, es l'únic que pot donar solució al problema de daraos la unitat que en va hem buscado per altres camins y medis durant sigles.

Y sentada aquesta conseqüència, podem desde luego fer una afirmació. Si l'autonomisme ha de plantejarse algun dia, no serà fill de la iniciativa de las provincias centrals d'Espanya, sino de las del nort y de llevant, ó mes clar: no vindrà de Castella, sino de la regions que componian lo regne d'Aragó, secundadas tal vegada per las navarras, vascas y gallegas. No en va's deya en altres temps que la capital federalista era Barcelona.

Lo caràcter de la gent central d'Espanya es completament distint del de la gent del nort y del llevant de la península, y per tal motiu, la historia de las dues regions es essencialment distinta. Catalunya y Aragó tenian una política eminentment práctica y positivista; basaban son poderio principalmente en la riquesa y en las relacions mercantils; preferian la influencia á la dominació. Castella feya tot lo contrari; buscaba mes la gloria que 'l profit, y tant prompte com va creures en situació de ferho, va aspirar a la monarquia universal. No podent realisar lo somni de dominar al mon, va dedicar totes sas forsas á dominar la península, pretenent assimilar al seu tots los caràcters, y no tolerant la mes petita manifestació que 's separés de la pauta que s'habia fixat. La historia intima d'Espanya desde 'ls reys catòlichs es la lluya entre las pretensions absorventas y unificadoras de Castella y las resistencias expansivas y autonomistas de las demés regions. Avuy per avuy son encara 'ls mateixos los termes de la lluya, y en ella, la tendencia absorventa y unificadora emplea no sols la forsa, que te molt debilitada per la marxa dels temps, sino també la astucia.

Per tal motiu es necessari que s'parli molt clar y s'fixin bé las ideas, en qual tasca em de pendre la iniciativa 'ls catalans. Per això m' he proposat dirigir á vosté las presents cartas.

He sentat que avuy la tendencia unificadora no sols emplea la forsa sino la astucia, y haig de comprobarlo ab alguns fets. La astucia consisteix en barrejarse los que representan la tendencia d'absorció ab los que defensan la autonomista, al objecte de confondrelos, de perturbarlos, de desmoralisarlos y de reduhirlos, per consegüent, á la impotencia.

Vosté, estimat amich, sab bé lo que va passar en 1868. La tendencia autonomista va pendre la forma concreta del federalisme, y va adquirir en poch temps grans proporcions. Ocasions va haberhi en que va semblar que la federació anava á imposar-se á tota Espanya; cosa natural, puig que era l'única idea positiva que habia sortit del moviment revolucionari.

La tendencia absorventa y centralista, careixent de programa, havia hagut d'amagar sa impotencia en una interinitat perturbadora; al volquer sortir de la interinitat que la mataba, no havia trobat altre camí que alsar de terra 'l trono volcat per la revolució, y assentarhi un príncep estranger, carregant sobre sas débils espalillas la impossible tasca d'agermanar la monarquia ab la democracia. Devant d'aquella situació hibrida y absurdà, la tendencia autonomista presentaba un programa complert y una lògica irrefutable, per lo qual era evident

que havia d'arribar á dominar. Lo centralisme, débil y malalt, va intentar aufegarla per la forsa, pero degué convences prompte de que per la forsa no 's destrueix una idea lògica. Lo fàcil triomfo que va obtenir sobre la manifestació armada del 69, va servir sols pera que 'l federalisme, arrelant en lo pais, se fes mes irresistible.

Per mala sort, lo centralisme s'habia fixat entre 'ls autonomistas, y va lograr fàcilment perturbarlos y confondrelos. Vosté sab ben bé, qu' al arribar al poder va trovarse rodejat de circumstancies que van impossibilitar fins la prova del sistema federaliu. No hi havia en tot Espanya un republicà que 's diguès unitari, y no obstant de fet van tenir sols la república unitaria, oferint al mon la anomalia de que subsistís una forma de govern que no tenia ni un sol partidari que gosés dirse en públich.

Ara està amenassant al autonomisme una cosa parecuda.

Vosté va enviar un programa autonomista á Valencia, y 'ls comensals del dinar en que va ser llegit, van contestarli brindant pels demòcratas mes anti-autonomistas y per la unió intima ab los unitaris. Veritat es que sa carta va ser molt aplaudida, pero també van serho las protestas d'unió absurdà que la mateixa carta combatia. Y com si aquelles manifestacions no fossin prou explícitas, als quince dias de la publicació de sa carta ja s'ha dat un convit en Barcelona, y en ell, devant de tots los demòcratas unitaris reunits, un company de vosté en lo ministeri, dihentse autonomista, ha pregona la unió que seria la mort del autonomisme, entre 'ls aplausos entusiastas dels que representan la tendencia unificadora, que segueix empleant la mateixa astucia que tant bons resultats va darli en la época de que he parlat avans.

La prempsa centralista pica de mans, y es natural que ho fassi.

La astucia empleada per la tendencia absorventa es realment temible. No es gens escrupulosa en los medis que emplea, y reproduix la faula, mitològica de las Sirenas. Parla de democracia, de llibertat, de sacrificis; pregona la unió; combat en termes brillants als contraris de sas ideas. Als homens que tenen mes cor que cap, los parla de barricades, y devant d'ells entona cànichs als que viuen en la emigració ó purgan errors en los presidis. Pero 's guarda bé de descendir á detalls pràctichs. Aqueixos no tenen per ella cap importancia.

Tenim, donchs, plantejada la qüestió en los mateixos termes de sempre. La tendencia centralista; filla del caràcter castellà, es purament ideològica y somniadora. Sols podem salvarnos oposanthi la tendencia catalana, práctica y positivista.

Vosté estimat amich ha dat lo programa en la seva carta als valencians. Aquestas van encaminadas á glosar aquell programa.

Pero la d' avuy es ja massa llarga, y haig de deixar sa continuació pera la pròxima.

UN CATALANISTA.

Secció de Varietats.

L'or y la plata en los Estats Units.—Los periódichs de California donan alguns datos relativs á la cantitat d'or y plata, estret durant l'any 80 d'algunes minas de la expressada República. Lo total produxit per lo Colorado es de 21 millions; la California n'ha produxit 18 millions; Nevada, 11 millions y mitx; Utah, 6 y mitx; segunt luego en proporcions mes reduïdas l'Arizona, Dacota, Montana. La producció total es de 33 y mitx millions de duros en or y de 40 en plata.

**

Los camins de ferro en la mateixa República.—Durant l'

any 1880 s'han establert en los Estats del Oest 7,027 millas de ferrocarrils; 680 en lo Dacota; 659 en Tejas; 500 en l'Ohio y l'Nou Méjich. La llargada total dels camins de ferro en explotació que en 1871 era de 60,283 millas y en 1875 era de 74,096, ascendeix actualment á 93,704 millas.

Correspondencias DEL «DIARI CATALÀ».

Paris 16 de Febrer.

Ahir prengué possessió 'l Consell municipal de Paris à las tres de la tarde. Lo prefet del Sena que es lo qui obri la sessió invitá a M. Dujarrier com al conseller de mes edat a presidir interinament y als quatre mes joves á exercir las funcions del secretari. Constituida d'aquesta manera la mesa interiora, lo prefet pronunciá un petit discurs ressenyant los treballs realisats per los tres Consells que hi ha hagut desde l'any 1871. Recordá que 'l del 71 se trobava en mitx dels desastres y ruinas provocadas per la guerra; pero sapigué administrar ab tanta moralitat los interessos públichs, que aumentá 'l crèdit de Paris y votá 18 millions per los establiments d'enseyança, votant en aquella època per la secularisació de la mateixa y la primera ret general de tran-vias. Lo segon en lo 74 tractá de donar un gran impuls als treballs públichs y de reforma de la vila y demostraren lo que feu la avinguda de la Opera y 'l boulevard Saint-Germain. Lo tercer elegit en lo 78 ha reconstruít l'edifici de Correus, ha reformat lo quartel Marbeuf, ha adoptat vastos projectes per dotar d'aigües á la vila y per arreglar las cloacas. Tot això demostra que 'ls Consells anteriors habian sapigut comprender las aspiracions de Paris y habian procurat satisferlas.

Terminat aquest discurs se procedí á la elecció de la mesa definitiva. Los votants eran 77, habent obtingut per la presidència M. Thulier 26 vots y Sagimon Lacroix 26, habenthi d'altres que obtingueren vots. No habenthi ningú que tingués majoria absoluta, se procedí á segonas eleccions que donaren lo següent resultat: Thulie, 32; Lacroix, 32. En lo tercer escrutini ho fou M. Lacroix per 35 vots.

Està ja decidida la celebració de la festa en honor de Victor Hugo. Lo comité d'organización está rebent felicitacions considerables, contant també ab la cooperació de la prempsa, essent molts las delegacions que vindràn á Paris pera donar major esplendor á la festa. Los artistas mes eminents y que actualment actúan en los principals teatros de la Fransa posaran en escena en lo Trocadero algunas obras del festejat, pintors y escultors organisan una manifestació artística, en que hi pendrà part las societats musicals.—X.

Secció Oficial.

Caixa d'ahorros de Sabadell.—Han ingressat ab la fetxa d'aquest dia 3,867 pessetas 80 céntims procedents de 408 imposicions, essent 1 lo número de nous imponents.

S'han retornat 955 pessetas 53 céntims á petició de 16 interessats.

Sabadell 13 de Febrer de 1881.—Lo director, Anton Roca.

Caixa d'ahorros de Tarrasa.—Han ingressat ab la fetxa d'aquest dia 972 pessetas procedents de 32 imposicions, essent 1 lo número de nous imponents.

S'han retornat 635 pessetas 00 céntims á petició de 5 interessats.

Tarrasa 13 de Febrer de 1881.—Lo director de torn, Casamada.

Administració principal de correos de Barcelona.—Lo dia 20 del corrent sortirà de aquest port pera Puerto-Rico y Habana lo vapor trasatlàntich **Joseph Baró**. La correspondència

que desitxin dirigir per dit vapor podrá depositarse en los buzones de aquesta Administració principal, fins a las 9 del matí del espresat dia.

Lo que se anuncia al públic pera son coneixement.

Barcelona 17 de Febrer de 1881.—Lo Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

Caixa d' ahorros de la Vila de Gracia.—Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 1,116 pessetas procedents de 64 imposicions, essent 0 lo número de nous imponentes.

Gracia 13 de Febrer de 1881.—Lo Director de torn, Diego Perez.—Lo Secretari, Manel Andreu.

Caixa d' ahorros de la província de Barcelona.—Han ingressat ab la fetxa d' aquest dia 54, 948 pessetas procedents de 1,466 imposicions, essent 148 lo número de nous imponentes.

Se han retornat 33,997 pessetas 90 cénts. à petició 235 interessats.

Barcelona 13 de Febrer de 1881.—Lo director de torn, Pelayo de Camps.

Mútua de Propietaris pera la estracció de letrinas.—La Junta de Gobern determinà passar á domicili un exemplar dels Estatuts de dita Companyia als Senyors Accionistas. Si per qualsevol accident algun sécio no la ha gués rebut se servirà advertirho á la Administració de la Companyia situada en l' institut Agricol Català de Sant Isidro, Carrer de Santa Agnès, 30, principal, de 3 á 5 de la tarde.

Barcelona 13 de Febrer de 1881.—Lo administrador, Joseph Joncas.

Defuncions.—Desde las 12 del 17 fins á las 12 del dia 18 Febrer de 1881.

Casadas, 5.—Casats, 1.—Solters, 4.—Soltres 2.—Viudos, 2.—Viudas, 3.—Noys, 6.—Noyas, 3—Abortos 0—Naixements: varons, 17.—Donas, 7

Secció Comercial.

PORT DE BARCELONA.

Embarracions entradas en lo dia d' ahir.

De Mésina p. Aja.

De Ciudadela p. Juanita.

De Cagliari p. Diò-mi-verde.

Despatxadas.

Pera Havre v. Pelayo.

Id. Nàpols v. Betty.

Id. Marsella v. Laffitte.

- 1d. Palma v. Lulio.
- 1d. Matanzas p. Sofia.
- 1d. Bona v. Yellsworth.
- 1d. Portvendres p. Josephine.
- 1d. Liverpool v. Asia.
- 1d. Cette v. Ville de Cette.
- 1d. Montevideo b. g. Príncipe
- Ademes 3 barcos menors ab efectes.

Sortidas.

- Pera Londres v. Clunder.
- 1d. Swansea v. Faithful.
- 1d. la mar c. Nipsie.
- 1d. Palma v. Lulio.
- 1d. Constantinopla p. Chaterina.

TELEGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 17 Febrer de 1881.

Vendas de cotó. 12,000 balas.

Mercat encalmat.

Nova-York 16 Febrer.

Cotó, 11 9/16.

Arribos 88,000 balas en 5 dies.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA DEL DIA 18 DE FEBRER DE 1881.

Londres 4 90 d fetxa, 48 40 per 5 ptas.

Paris, 8 d. vista, 5 05 1/2 p. per id.

Marsella, 8 d. vista, 5 05 1/2 p. per id.

	8 días vista		8 días vista		
Albacete a...	3 1/2	dany	Málaga...	1 1/2	>
Alicante...	1 1/2	>	Madrid...	1 1/2	>
Almería...	1 1/2	>	Murcia...	1 1/2	>
Badajoz...	5 1/2	>	Oriente...	1 1/2	>
Bilbao...	3 1/2	>	Oviedo...	1 1/2	>
Burgos...	3 1/2	>	Palma...	3 1/2	>
Cadiz...	3 1/2	>	Palencia...	3 1/2	>
Cartagena...	1 1/2	>	Pamplona...	1 1/2	>
Castellón...	5 1/2	>	Reus...	1 1/2	>
Córdoba...	1 1/2	>	Salamanca...	7 1/2	>
Cerunya...	1 1/2	>	San Sebastián...	1 1/2	>
Figuera...	5 1/2	>	Santander...	3 1/2	>
Girona...	5 1/2	>	Santiago...	1 1/2	>
Granada...	1 1/2	>	Sevilla...	3 1/2	>
Hosca...	5 1/2	>	Tarragona...	1 1/2	>
Jerez...	3 1/2	>	Tortosa...	3 1/2	>
Lleida...	5 1/2	>	Valencia...	3 1/2	>
Logroño...	3 1/2	>	Valladolid...	1 1/2	>
Lorca...	7 1/2	>	Vigo...	1 1/2	>
Lugo...	3 1/2	>	Vitoria...	1 1/2	>
			Zaragoza...	3 1/2	>

EFFECTES PUBLICHS.

- Tit al port, del deute cons. int. 21... d. 21'05 p.
- Id. id. esterior em. tot. 22'10 d. 22'20 p.
- Id. id. amortisable interior, 39'25 d. 34'75 p.
- Ob. pera sub a fer-car. de totas em. 40'50 d. 40'75 p.
- Id. del Banc y del Tresor, serie int. 99... d. 99'50 p.
- Id. id. esterior, 99'50 d. 100' p.
- Id. Tresor sobre prod. de Aduanas 98'50 d. 99 p.
- Id. del Tresor Isla de Cuba 92'25 d. 92'50 p.
- Cédulas del Banc hipotec d' Espanya, p.
- Bonos del Tresor 98... d. 98'50 p.
- Accions del Banc Hipano Colonial, 144' d. 144'25 p.

ACCIONS.

- Banc de Barcelona, 162' d. 162'50 p.
- Societat Catalana General de Crédit, 237' d. 238' p.
- Societat de Crédit Mercantil 49' d. 49'5 p.
- Real Com. de Canalissació del Ebro 10'45 p. 10'50 p.
- Ferro-carril de B a Frans, 147'50 d. 147'75 p.
- Id. Tarragona Martorell y Barcelona 280' d. 281' p.
- Id. Nòrt d' Espanya 89'75 d. 90' p.
- Id. Medina Campó y Orense a Vigo, 70'25 d. 70'50 p.
- Id. Valls a Villanova y Barcelona d. p.

OBLIGACIONS.

- Empréstit Municipal, 100' d. 100'25 p.
- » emissió 1º Janer 1880 96'5 d. 96'75 p.
- » 8080 Provincial, 105' d. 106' p.
- Fer.-car. de Barc a Zaragoza 113'50 d. 114' p.
- Id. —id. Sèrie A de 500 ptas 82'25 d. 82'50 p.
- Id. —id. Sèrie B. de 475 ptas. 82'75 d. 83' p.
- Fer.-car. de Tar. a Barna, y Frans, 108' d. 106'25 p.
- Id. —T a M y B y de B. G. 100'50 d. 101' p.
- Id. —Barcelona a Fransa per Figueras 6'75 d. 62'85 p.
- Id. —Y minas S Joan de ls Abadesas 90' d. 90'25 p.
- Id. —Grat. a Alm. y Alm. a Val. y Targ. 10'90 d. 51'15 p.

COTÍSACIO oficial de las Bolsas de Madrid, París y Lòndres, del dia 18 de Febrer de 1881.

Madrid. Renta perpet. int. al 3. p. 0 0	21'25
» ext.	22'30
Deuda amort. ab interés 2 p. 0,0 int.	40'75
Bonos del Tresor de 2,000 rals. . . .	99'00
Oblig. del Banc y Tresor sèrie int. . . .	100'10
Id. del T. sobre prod. de Aduanas. . . .	99'95
Id. generals per ferro-carrils. . . .	41'40

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid París y Londres.

Madrid.—Consolidat interior. . . .	21'22 1/2
Subvencions.	1/2
París.—Consolidat interior. . . .	20'00

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo consolidat à 21'15 diners y 21'17 1/2 paper.

PRIMER CONGRÉS CATALANISTA.

DIARI DE LAS SESSIONS

segons notes taquigráficas presas per la corporació del sistema Garriga ab copia de tots los documents oficials referents al mateix Congrés.

(Continuació.—N.º 41.—Segueix lo discurs del senyor Riera.)

ventatjosos per l' individuo, no son nocius per la colectivitat, y vindria á sustituir al códich catalá y al códich castellá, lo códich individual. L' Edat Mitja ns dona d' aixó una prova irrecusabla. Cada noble tenia son códich particular y com no hi havia jutje capas de aplicarlos perque no eran expressos, tenian que recorrer aquells senyors de vergonyosa memoria al judici de Deu. Pero avuy Deu no está de moda en qüestions jurídicas y seria pitjor l' estat á qui arribesem y mes difícil de saber ahont estaba lo dret verdader.

Deya l' ciuidadá president que la ciencia no tendeix á l' unificació. Crech que s' equivocaba. La ciencia té per objecte l' coneixement de la vritat, la vritat es una, luego la ciencia es unificadora. No trobará lo ciudatá Almirall en cap ciencia duas definicions que sent differentas sigan las dues verdaderas. Ya veu com ho afirmaba perque si. La ley del progrés no tendeix á altra cosa qu' á la unificació, perque la unificació es la vritat. La societat comensá per la familia. En èpocas llunyanas cada familia tenia sas costums, y potser sa llengua diferente. A la familia va sucsehir lo poble, al

poble la comarca, á la comarca los regnes microscòpics, a aquells altres de mes grans y d' aquí sortiren las grans nacionalitats que ab lo temps se fundiran en una nacionalitat única, en la de la Humanitat. Las llenguas sinó s' unificau, se reduueixen cuan me nos á la categoria de dialectes las unes, y las altres s' estenan y arrelan per regions dilatadas. Los trajes s' unifican. No ténim mes que mirar lo que passa en Europa y Amèrica per no duptarne. S' unifican los usos, s' unifican las aspiracions y la ciencia s' unifica, es una. No ja l' códich foral catalá té d' unificarse ab lo de Castella, sino l' espanyol ab lo de Fransa y aquet ab lo de las altres nacions, perque aixis y sols aixis lograrém l' ideal de l' humanitat: l' igualtat, la llibertat, la fraternitat.

Los que predican lo progrés son partidaris de la no unificació me fan l' efecte d' aquell borratxo qu' alababa l' aigua pero que bebia vi. La disparitat de códichs, s' oposa com barrera infranquejable al fi que l' progrés se proposa, á la formació d' un sol poble per tota la família humana. La no unificació argueix egoisme invencible y l' egoisme té de caure devant la general utilitat.

Los xinos s' empenyaban en no voler acceptar res de fora; Europa 'ls hi feu entendre la rahó. Diuhen que 'ls hi porta l' opí. Vritat, però 'ls hi darà també tot lo que de bo tingan las nacions mes civilisadas.

En nom del progrés y de l' humanitat conquistarem l' Amèrica del Sud y part de la del Nort desterrant d' allí costums bárbaras y ridiculas; en nom del progrés los inglesos primer, després los nort-americans han civilisat las tribus indigenas y pot ser las han extingit; per l' humanitat los inglesos han reformat los usos dels Indichs y han destronat sos Deus; per l' humanitat invadeixen lo Sud del Africa y enderrocan los reys d' aquellas regions; y per humanitat encara las grans potencias fan de mestras de Turquia, y Fransa expulsa jesuitas y frares. (Lo President erida al orador à la qüestió).

Y nosaltres que presumim de civilisats, que som lliberals, voldriam oposarnos al moviment que per totas parts s' inicia y voldriam ser rémora invencible à l' evolució de tota una rassa. No, mil vegadas. Tan se valdria allavars haber deixat sas lleys y costums als salvatges, lleys y costums tan bonas y tan propias per ells com per nosaltres puga serho nostre còdich, nostres usos; no haber privat als Indichs lo carro de Fangrenat; no imposarnos à Turquia y no expulsar los francesos als jesuitas, puig hi ha encara ximples que 'ls estiman y tontos que se 'n fan.

No vol dir aixó que tingan de desapareixe d' una plomada totes las lleys catalanas. Si tan bonas son, no dubten que s' imposaran ab forsa incontrastable, y encara que morissin tornarian à renaixa de sas cendras com l' auzell de la fábula.

Deya 'l ciutadá Vallés y Ribot en mitx dels aplausos del Congrés y del públich que Galicia, las Vascongadas, Valencia y Mallorca havien conservat sa parla. Es vritat, à mitxas, com bé sap l' orador. En Valencia se parla per igual lo espanyol que lo valencià, igual passa en Galicia, en las provincias Vascas y los mateixos catalans parlem l' espanyol ab facilitat y l' entén quant menys qui no 'l parla, cosa que no succechia en altres épocas. ¿Qué prova aixó? Que lenta y gradualment pero d' una manera inevitable s' efectúa la unificació de rassas, que d' una rassa son los vascos, y d' una altra los castellans y andalussos, y d' una altra encara los catalans. Lo mateix llenguatje espanyol pert sas peculiars formes y modismes, y lo que pert en amplitud y magestat y armonia, ho guanya en precisió, concrècio y claretat y olvidant termes propis, n' admet de estranyes, de francesos, de inglesos. No som los catalans los únichs que perdem nostras costums y nostres usos, son los castellans també, son los andalussos, qu' adoptan las modernas servidas per la Fransa. No som los únichs que veiem desapareixer nostres trajes y enfonsar la barretina; las demés provincias espanyolas sufreixen igual sort y ab las capas s' en van las peinetas, y ab las mantillas las mantas samoranas, y ab lo calanyés las toreras. Deixem donchs l' exclusivisme que se 'ns tira en cara y en lloc de burlarnos de la ganduleria y atrás de las demés provincias, que no son tan grans per altra part com se creu y se fa creurer, aspirem à que s' unifiquen ab nosaltres y que com nosaltres sigan trevalladors entesos é instruïtis. Volguem que se 'ns assimilin pel trevall y l' iniciativa propia y aprengan à coneixerns y à estimarnos, que del coneixement y de 'l estimar vé l' emulació.

A perfeccionament de costums té de respondre perfeccionament de lleys, à millors usos millors còdichs, y son los catalans tan antichs y hem prosperat tant desde que 's dictaren, que no poden ser bons de cap manera, ni servirnos bé com un dia 'ns serviren.

L' unificació mes entera, mes complerta, no vol dir centralisiació. Al contrari. Quan tots tinguem iguals drets y debers caurà per sa base lo privilegi de un sol centro; mentres que subsisteix y té de subsistir necessariamente mentres que hi ha bo y mal, pitxor y millor en nostras provincias. Si no m' estenç mes sobre aquest punt es perque en aquest Congrés no es permesa la política y parlant d' aquest assumptu m' hi ficaria sens voler ni adonarmen. Jo que vuy l' unificació, aborreixo l' centralisme ab totas las forsas de mon ser y trevallaré quant puga per destruirlo.

Passant à un un altre gènere de consideracions, diré qu' una lley de las mes alabadas de nostra legislació, la del cens, es per mi una de las mes dolentes pe 'l pobre que te de pagar moyà à qui no va adquirir la propietat ab la suor de son front sinó à sos descendents ó allegat en vigèsim ó trigèsim grau, una cantitat anyal per una terra que bé pot considerar com seva, puig guarda lo trevall de sos antepassats, de sos avis, la suor de son pare y son propi trevall y sa propia suor, à qui jamay l' ha vista solsament, y à qui perteneix per dret de senyorio. Y los senyories s' en van.

En Castella tenen l' arrendament. Ho comprehenc més, pero tam poch l' escenso sino la primera vegada que 's fa tal contracte. Sosté lo ciutadá president que 'l cens es millor que l' arrendament, no vuy discutirlo; per lo que à mi toca, crech, que los dos sont dolents; poch se me 'n dona per lo tant quin ho siga mes ó menos. Lo que si vuy, es que ab lleys mes justas y mes previsoras, que may podrém tenir si 'ns empenyem en conservar las antigas, se remedien tants mals y se miri mes per lo poble que no s' ha mirat fins ara, al fer las lleys, y no se l' obligui com ab la del cens, à ser vassall de los senyors, no solsament en las generacions presents sino en las venideras. ¿Están segurs los que defensan lo cens de que fou fet per major prosperitat del poble? ¿Están segurs de que si ha sortit bé, lo que no admeto, no ha sigut per carambola? ¿Es-

tán convensuts los que l' adoptan y desitxan perpetuarlo, de que 'ls legisladors que l' instituïren, pensaban al ferho ab la divisió de propietat y no ab assegurar una renda perpètua y sempre cobrable als senyors? Se 'm dirà que aixó no té que veurer ab la qüestió y que encara que 'l fassi un dimoni es bo lo miracle. No, té que veurer y molt, perquè encarinyat lo poble ab tal institució creyent que en son profit exclusiu va ferse, l' impulsí això à votarlo, (dich mal, lo poble per desgracia no pot ferho), l' impulsí à dir que desitxa conservarlo!

Deya 'l ciutadá Danyans, defensant la llibertat de testar de que gosem los catalans, que lo fer hereu à un dels germans no era mes que un espres per los altres que sabent que ab res podian contar tenian que inginyarse, reportant això un benefici de quantia, puig feya mes trevalladors à la gran massa dels ciutadans. Seguint aquesta teoria, puch assegurar que 'l dia en que lo govern nos prenga lo poch que 'ns deixa, no 'ns farà mes que un benefici, puig allavoras no será la majoria dels ciutadans la que tinga que espavilarse, sino que serem tots, habent de comensar per fernos vestits, lo que no deixa de ser un trevall.... de sastre. Sap lo ciutadá Danyans que lo que té mérit es trevallar podentne prescindir, pero que ferho à la forsa, no té malahida la gracia y que 's ley no feta per nostres pares, sino imposta per la naturalesa? Se dona de bofetadas això d' espavilarse los uns y gosar l' altre d' una fortuna, ab lo de la divisió de la propietat que enaltia lo ciutadá president y per mi ab rahó sobradà.

La llibertat de testar, agrada al poble perque es llibertat? No, perquè llavors serian totas bonas y ningú negarà que sigan dolentes las de robar y asesinar. La llibertat de testar sent favorable l' individuo, es perjudicial per la familia y conculcaba totas las nocions d' Igualtat. Tenim donchs una llibertat dolenta. Perquè conservarla sabent que tots som iguals en drets?

Asseguraba 'l ciutadá president, sense fonament per mi, que per la unificació de còdichs, sols hi havia tres sistemes à quin mes dolent. Una hu altra de las dos legislacions, la catalana y la castellana, ha de esser mes bona, cosa que ningú negarà. No se 'm respongi ab allò de las diferencies climatològicas y de rassa, això ho desfaré mes avall. Si es mes bona la catalana contents quedaran los castellans de possehirla puig los hi reportarà igual suma de bens que 'ns ha reportat à nosaltres: si fer lo contrari es millor la castellana l' acceptarem també ab efusió, que no per ser estranya hem de rebutxarla com de segur no 'ns negarem à cambiar una casa antiga y destarvalada ab una de nova y magnifica. Si, en últim cas, se legisla novament y aquesta legislació es preferible. Perquè no ha de convenirnos; perque no hem de quedarnos? Per amor à tot lo que sigui català? Perque ha de ferir à Castella? Perquè serà castellana? No hu cregueu, es l' humanitat massa egoista per no acceptar qualsevol millora, y si algun dia hi va haber sabis qu' es burlaren de Colon y pobles qu' escarnieren los sabis, aquells y aquests son taxats avuy de tontos é ingratis, y aquells y aquests estiman avuy à qui 'ls estima, y adoptan lo millor sens reparar d' ahent vé. Si la cosa se fa com deu ferse no rebrà cap punyalada Catalunya, ni Castella cap ferida, ans bé las dos tindrán que felicitarse de que s' hagi portat à cap. Si se fa malament, no hi fa res, lo primer pas està donat y no ha de faltar qui 'n breu espay ho fassi millor.

Anem à las diferencies de rassa que segons los oradors que m' han precedit requereixen legislació distinta. Deya 'l ciutadá Vallés y Ribot que solament en Fransa están unificats los còdichs y que es aixis perque allí tothom es d' una mateixa rassa. No me ho farà creurer lo ciutadá. Los habitants de la Normandia descendenen de rassa molt altre que los provensals; l' Alsàcia y la Lorena no están pobladas per la mateixa rassa que viu en la Gironda. Axó es cert y no me ho negarà ell, com pot ser no hu hagués dit sense 'l calor de l' improvisació. Tenim donchs que à Fransa hi ha un sol còdich per rassas diferents, y ningú 's queixa, ningú rebé de punyaladas cuan se portá à cap, sino que tots ne sortieren gananciosos. Si seguim al ciutadá Almirall, es lo còdich civil d' un poble element de prosperitat ó decadència, segons siga bo ó dolent. Lo bo es bo per tot y si aquí com s' ha vingut sostenint son convenientis lo cens, la llibertat de testar, la no participació de la dona en la herència del marit, la carta de gracia, serán també convenientis per Castella que no hi ha cap poble que siga tan esencialment different d' un altre, que trobi bo lo dolent, y lo mal se professi com aquí se diu que 's professa lo bo.

Demano al Congrés que tinga en compte las rahons esposadas avans de donar son vot, jo li demano que no voti sense profundizar la qüestió, jo li demano que la seva opinió siga fundada, que no 'l cegui son amor à nostra terra, que pensi qu' ajuda ab mes ó menos forsa à decidir lo destino d' un poble y qu' aquest pot demanarli algun dia compte de sus obras.

Jo, en nom del progrés, d' Espanya, de Catalunya, dels principis eterns de igualtat y fraternitat, espero que donant son vot à la unificació contribuirà à la gran obra de fer de diferents pobles, un poble de germans, y d' ajudar à la regeneració de la gran família humana de la societat.

He dit.

(Ressonan uns quants aplausos en alguns pochs palcos.)

THE EQUITABLE
LIFE ASSURANCE SOCIETY.
120 Broadway
New York.

Aquesta gran companyia verdaderament mútua es la més perfecta, sólida y benèfica del món. Conta més de vint anys de pròspera existència y te un Capital assegurat que arribarà aquest any a 40.000.000 de duros. Pera informes, bulletins, prospectes, sollicituts y quantas notícies se desitxin adquirir, se han de dirigir à la Delegació de Catalunya, Carrer del Vidre 6, pral. dreta, de 9 à 12 del matí.

Delegat general en Catalunya, senyor don Santiago Soler.—Banquer de la Companyia, Lo Crédit Lionés.—B. Corresponsal en aquesta plassa, senyors Vidal Quadras, germans.—Metges reconeixedors, Dr. J. Agusti Nin, Pi, 10 principal.—Dr. Manel E. Liziaga, Corts 285 principal, esquerra.—Dr. Francisco Vidal Solares, Carme 3, principal.

SOLUCIÓ CASES

DE CLORHIDRO FOSFATO DE CALS.

Única aprobada y recomendada per la Real Academia de Medicina y demés corporacions médica que la recomanen eficacment com lo més poderós dels reconstituyents, pera los casos de debilitat general, clorosis, raquitisme, tisis, falta de appetit, etc., sustituint ab ventaja à la de COIRRE.—Al per major senyors Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona.

Enfer-
me-
tats
de la

MATRIS

Carme, 3, principal.—Reb de 2 à 4.—Los días festius de 9 à 11 del dematí.

Provinentas del embràs, part, abort.—Tractadas per VIDAL SOLARES, doctor en Medicina y Cirurja de las facultats de Madrid y Paris.—Especialista en las referidas afeccions y antich metje estern per oposició dels següents Hospitals de Paris: Pitié, dedicat al tractament de las enfermetats de la matriz Enfants Malades, ó assilo de noys malalts, y Des Cliniques, dedicat à las donas embarassadas y paridas.

PAPER PERSA

DE PALLA DE ARRÓS

PERA CIGARRILLOS,

Se adverteix als senyors fumadors que lo únic deposit de dit paper procedent de la tant acreditada fàbrica V. H. de Paris, y únic en Espanya que reb directament de aquesta fàbrica lo PAPER PERSA, es lo establert en lo carrer de la Palla, núm. 3, quals llibrets, pera evitar falsificacions, portaran en las cubertas un sello en relleu en que 's llegirà J. A. P., Palla, 3, Barcelona.

JULIO DUFRESNE.

DENTISTA DE PARIS, reb de 9 à 12 y de 3 à 6.
RAMBLA DEL CENTRO, 8, pis segon, al costat del Liceo.

GRAN FONDA Y RESTAURANT LA SUBUR

DE FRANCISCO CARCOLSE

Carrer del Correu, primera y única en Sitges.

Aquest establiment ofereix à sa numerosa clientela, y al public en general gran y luxosas habitacions, esmerat servei, espayós jardí, vistoses galeries, una grans cuadra, y magnifica cotxeria.

Se serveix à la carta à preus mòdichs, y à cuberts desde 8 rals per amunt.

BASAR COLÓN, CARRER NOU DE LA RAMBLA, 8.

Gran assortit en portamonedas, petacas, carteras y tarjeteros pell de Russia y Australia.

LA EQUITATIVA

COMPANYIA DE SEGURS
DE VIDA.

Carrer del Vidre

6, principal, dreta.

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIS

ANUNCIATS PER AVUY 19.

Donya Rosa Bosch y Caneny.—Funeral y missas à las 10 mati, en Santa Agna.

Don Ramon Sendra y Dalmases.—Primer Aniversari; Ofici y missas à las 10 mati, en la iglesia de la Mercé.

Don Miquel Comellas y Casadevall.—Funeral y missas à las 10 mati, en lo real monastir de Santa Clara.

Don Felip Cunill y Sors.—Enterro, Ofici de eos present à dos quarts d' onze; Moncada 16, 2.º, per acompanyar lo cadavre à la iglesia de Santa Maria del Mar y de allí à la estació del Ferro-Carril de Mataró

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan à voluntat del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa farmàcia, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

CURACIO DE LAS MALALTIAS DE LA VISTA.

Tractament especial que esclueix càustics y operacions. Grans y positius resultats. Consultas de 12 à 2 y de 6 à 8.

ASALTO, 27, primer.

Gratis als pobres de 3 à 4.

XAROP CURATIU de la anciana SIEGEL, procedent de la casa Scott y C. Representants pera Espanya. FARMACIA DEL GLOBÓ, Plasa Real.

Variat assortit. Mantas de llana per llits, alfombras, telas cotons à preus molt reduchits. Raurich, 16, y Estras 10, travessia del carrer de Fernando.

CAMISAS à mida y s' adoban las usadas. Sant Olaguer, 15, 1.º—Per tallar una camisa y ferla exclos lo gènero, 2 pessetas.—Adobs à preus convencionals, segons sa classe.—Se passa à domicili à rebrer los en-carrechs.

NO MES CABELL BLANCH

TINTURA LLADÓ.

Es la única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cútis; no té rival en l' Univers.

A 17 rals, laboratori químich de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boqueria, 26, primer, Barcelona. Madrid, carrer Major, 41, drogueria.

BESCUITS

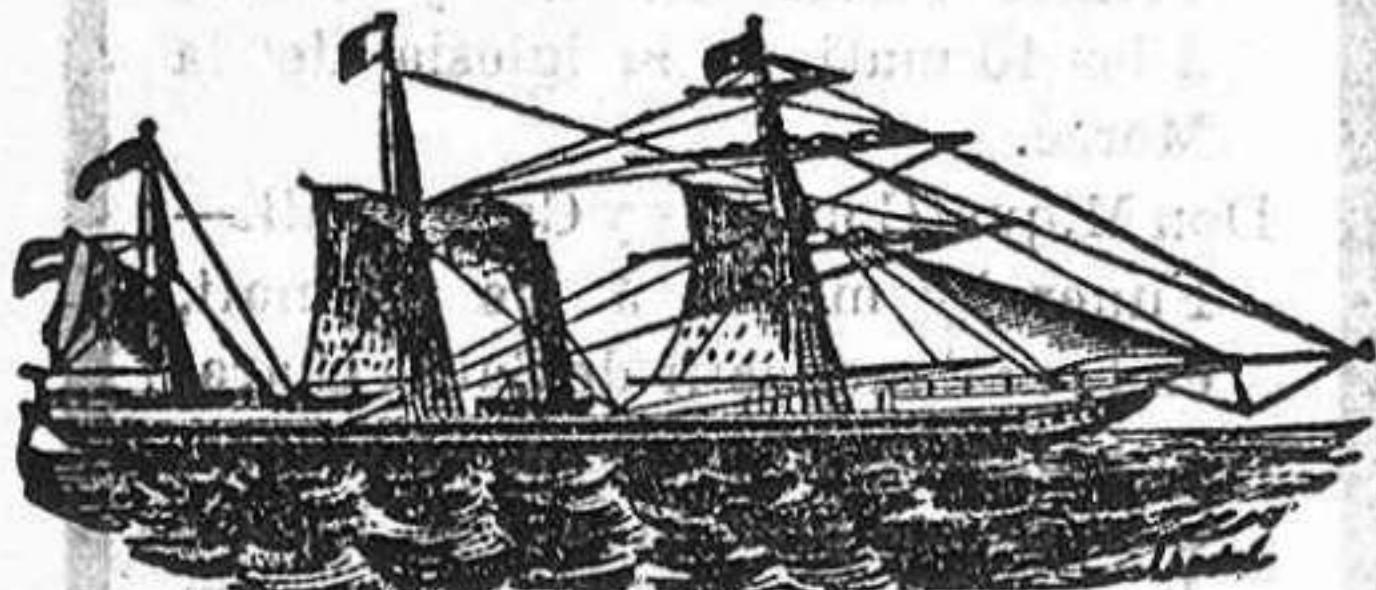
ADMETLLATS VIÑAS

á la Canyella, á la Vainilla, á la Yema y al Llimó.

De venta en las confiterías y tiendas de comestibles.—Deposit, 16, Avinyó, 16.

PERA MONTEVIDEO Y BUENOS-AIRES,

ab escala en Sant Vicents y Cabo-Verde.

Los senyors passatgers de 3.ª classe son allotjats en vastos camarots y cómodas lliteras, ab metxe y medicinas de franch.

NOTA.—Lo flete será 7 duros per pipa de vi, y 12 per metro cúbich, sens capa. Pera mes informes dirigir-se à son consignatari D. Joseph Lluis Poggio, carrer de la Marquesa, núm. 2, entressuelo.—Agents de Aduana Sra. viuda Garcia y Sanchez, carrer Tras Palacio, 2.

Lo magnifich vapor italia de 3,000 toneladas

CENTRO-AMERICA

son capitá D. Manel Carbone; sortirà de Barcelona lo 26 de Febrer, admeten, carga y passatgers á 130 duros 1.ª classe y 40 duros 3.ª id., inclus manutenció.

TELEGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telegramas dels diaris estrangers.

Eleccions en lo Reichstag.—Ha sigut nombrat president del Reichstag M. d' Aruim, per 147 vots, y primer vice-president M. de Frankenstein, del centro, per 149 vots y M. Akzerman, conservador, segon vice-president per 172.

En la Cámara de diputats de Russia ha sigut retxassada la moció de M. Windhorst, en que demanaba la derogació de la lley que autorisa al govern á suprimir los honoraris dels eclesiástichs. Ha sigut sòlsament votada per lo Centro, 'ls polachs y alguns conservadors.

Colònia del Cap.—M. Balfour ha manifestat en la Cámara dels Comuns que 'ls Bassuts han rebut la seguritat de que serian tractats ab tota la condescendència que autorisa la lley en quant al empleo d' armes, ab la condició de que se sometin inmediatament. En aquest cas, Sir Robinson las hi concediria condicions, no solament equitatives, sino també generosas.

Telegramas particulars.

Madrit 18, á la 1 matinada.—S. M. lo Rey firmarà avuy lo nombrament del senyor Moradillo pera gobernador de Girona.

Aquesta nit marxa lo senyor Rius.

Madrit 18, á las 3'15 matinada.—La Gaceta publica 'ls decrets nombrant subsecretari d' Ultramar al senyor Rodriguez Correa, fiscal del tribunal de comptes al senyor Noya y 'ls nombraments de Guerra acordats en lo Consell d'ahir tarde.

Bolsi.—Consolidat, 21'40.

Paris 17, á las 6'35 tarde.—En lo Consell presidit per Mr. Grevy s'ha tractat dels assumptos corrents, dels debats parlamentaris y d' altres assumptos politichs.

Continúan fentse càlculs sobre 'l resultat de la proposició Bardoux.

Res hi ha decidit encara sobre la interacció que la dreta senatorial deu dirigi al Gobern per l' órdre dada als directors dels col·legis, pera que l' dia 1 d' Abril despenxin als empleats jesuitas.

Madrit 18, á las 3'15 tarde.—En la reunió que han celebrat los possibilistes pera acordar la conducta que l' partit ha de observar en vista de l' cambi actual politich, se ha aprobat la següent fórmula: «Lo partit democràtic gubernamental, sens sacrificar sos principis fundamentals ni olvidar sos històriques tradicions, reconeix que creu lègitima conseqüència de compromisos adquirits en la premsa y en la tribuna, apoyar al Gobern en tant segueixi aquest una política de progrés, legal y pacifica, cooperant á la conservació del órdre, base de la llibertat.»

Bolsa.—Consolidat, 21'22.—Bonos, 99'00.—Subvencions, 41'30.

Paris 18, á las 5'50 tarde.—Avuy las Càmaras no han celebrat sessió. La Llegislatura s' ha reunit en seccions pera procedir al nombrament de la comissió de pressupostos, habent resultat elegits los individuos que componian la anterior.

També s' ha reunit lo centro esquerra pera acordar la conducta que hagi de seguir en lo referent á la proposició de Mr. Bardoux, y per unanimitat, escepte tres vots, s' ha declarat en favor de la emisió del vot per la forma uninominal.

Los representants de las potencias á favor de la Sublime Porta, se creu que proposaran al Sultan un trassat nou de la frontera que 's concedeix á Grecia, pera lo qual someterán á sa aprobació successivament una triple línia; una línia màxima, altra mitxana y altra mínima.

BUTLLETI METEOROLOGICH

DEL DIA D' AHIR

(Survey especial del DIARI CATALÀ.)

Barometro redubit á 0 graus á las 9 matí. 759-231
Termòmetro cent. á las 9 matí. 12°1
Humitat relativa á las 9 matí. 68°0

DR. RUBIO, dentista, carrer de Fernando VII, n.º 39, entresuelo. Deutaduras perfeccionadas y garantidas desde 25 duros. Horas de consulta, de 10 a 1 pe 'l matí y de 3 á 7 á la nit.

ORTIZ. Unich que ab 8 llissons ensenya de ballar. Rambla de las Flors 20, 1.er

Enfermetats del ventrell

y demés òrgans digestius.

Per un tractament especial se combaten eficacement.

Regomir, 6, primer. De 11 á 12 y de 6 á 8.

Ulceras (llagas.)

Se curan radicalment y sens conseqüències per medi d' un tractament especial. Regomir, 6, 1.o, de 11 á 12 y de 6 á 8.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de cálcul mercantil, teneduría de llibres, reforma de tota classe de lletra, ortografia y correspondencia comercial

A SATISFACCIÓ DEL ALUMNO.

Végitse sos quadros. Viu, Cárme, 19, 1.er

Tensió d'l vapor d' aigua á las 9 matí.	7°6
Temperatura màxima á l'ombra durant las 24 horas anteriors.	13°9
Temperatura mínima al ombrá durant las 24 horas anteriores.	8°6
Termòmetre á l' Máxima.	38°7
Sol y Serena Mínima.	8°4
Vent dominant —Llax. 1.	
Estat del Cel. 8. Ci	

Notas.—Los núvols pesaran la denominació de Cirrus los que afectan la forma del filament o coto fiuix; St. (Stratus) los que tenen la forma de barras o fai-xas; Cu (Cumulus) los que tenen la forma de torras balas de coto o grans aglomeracions, y Ni (Nimbus) quant 'l núvol es de una mateixa tinta negra o cendrosa, es á dir: los núvols de pluja y vent, las diferents formas combinades, se dominan respectivament: Ci. St. St-Ci. Cu. Cu-Ci St-Cu. b Cu-St.

La part despejada del Cel s' expressará ab los dos primers números.

Los vents en català son N (Tramontana), NE (Gargal), E (Llevant), SE (Xaloch), S. Mitjorn SO: Llaveig, O. Ponent y NO. Mastral quals abreviacioens son T. G. Lint, X. Mit, Llx. P. Mas

La forsa del vent s' expressará ab los números desde l' calma, al 5 huracà.

BUTLLETI ASTRONÒMICH

per I. MARTÍ TURRÓ. 19 Febrer 1881

ESTRELLAS	Polar.	Aldebaran.	Cabra.	Rigel.
al				
MERIDIA	3h 20' T	6h 25' T	7h 14' T	7h 15' T
Bertelgense.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus.
7h 54' T	8h 44' T	9h 34' T	9h 35' T	0h 06' M
Espiga	Arturo.	Antares.	Wega.	Altair.
8h 22' M	4h 14' M	5h 23' M	7h 35' M	10h 47' M
PLANETAS	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
y constelacions en que 's troba.				
	Acuario.	Piscis.	Sagitari.	Piscis.
Saturno.	Urano.	Neptuno.	Sol.	L'una.
Piscis.	Leo.	Aries.	Acuario.	Virgo

Imp. Ed Porvenir, á c. Maños y Ballester, Taller, 81-59